

УДК 636.4.08

БАГАТОПЛІДНІСТЬ СВИНОМАТОК ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ТА ЛАНДРАС ПОРІД ПРИ ВНУТРІШНЬОПОРОДНІЙ СЕЛЕКЦІЇ

Данілова Т.М., к. с.-г. н., доцент,

Герасімов В.І., к. с.-г. н., доцент

Харківська державна зооветеринарна академія

***Анотація.** Викладені результати досліджень за багатоплідністю свиноматок різних родин великої білої і ландрас порід, а також вплив кнурців-плідників різних ліній, вказаних порід на багатоплідність свиноматок при внутрішньопородній селекції в умовах промислового комплексу.*

***Ключові слова:** свиноматка, кнур, родина, лінія, багатоплідність, продуктивність, сполучність.*

Актуальність проблеми. В роботі щодо відтворення і удосконалення стада найголовнішим є відбір та підбір. Відбір — це виділення для розведення кращих тварин бажаного напрямку продуктивності. В результаті систематичного виділення в стаді цінних тварин та їх використання, а також цілеспрямованого вирощування ремонтного молодняка в кожному новому поколінні формуватиметься кращий тип свиней з міцною конституцією та високою продуктивністю.

У свинарстві, як і в інших галузях тваринництва, відбір практично здійснюють щорічним бонітуванням, згідно з затвердженою інструкцією. При цьому все поголів'я, здатне до відтворення, оцінюють за походженням, розвитком, конституцією і екстер'єром, продуктивністю та якістю потомства. Після проведення бонітування і розподілу поголів'я на класи здійснюють підбір кнурів і свиноматок для чергового парування.

З практики свинарства відомо, що одна і та ж свиноматка від різних кнурів дає неоднакове потомство. Від одного й того ж кнура з одними свиноматками можна одержати кращих і багато поросят, а з іншими — поганих і мало. Ось чому підбору тварин як важливому засобу удосконалення племінних і товарних стад приділяють особливу увагу..

Завдання досліджень. В зв'язку з цим перед нами виникла необхідність оцінити свиноматок стада двох порід (велика біла та ландрас) за багатоплідністю та проаналізувати цей показник при поєднуваності кнурів і свиноматок, які належали до різних ліній і родин.

Матеріали і методи досліджень. Для вивчення поєднуваності ліній і родин на багатоплідність свиноматок в умовах свинокомплексу Бахмутський Аграрний Союз» були відібрані свиноматки, які належали до двох по-

Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини

рід велика біла та ландрас. Серед породи велика біла свинки належали до 12 родин і були запліднені спермою кнурів 5 ліній. Серед породи ландрас свиноматки належали до 10 родин і були запліднені спермою кнурів 4 ліній. Після отримання опоросів від свиноматок опороси їх оцінювали за багатоплідністю – кількістю живих поросят на опорос.

Результати досліджень. Стадо свиней ПрАТ АК «Бахмутський Аграрний Союз» комплектувалося на протязі 1998-2000 і частково 2002, 2005, 2011 років шляхом завезення племінного молодняка з різних господарств, який різнився між собою як конституційно так і за продуктивністю.

Свиноматки із кращих господарств були відібрані в провідну групу і стали основними при відборі ремонтних свинок для комплектування стада.

Свині зарубіжної селекції були не дуже добре пристосовані до жорстких умов утримання на промисловому комплексі і тому період їх продуктивного використання був недовгим. Але вплив на покращення генотипу свиней в господарстві був значним.

Характерною особливістю є те, що на комплексі розводиться такі породи свиней: велика біла, ландрас, дюррок та термінальна лінія альба, яка була завезена в 2009 році, а також гібриди, отримані від їх поєднання, які виділені в окрему групу.

Питома вага кожної родини серед порід різна. Розподіл свиноматок основного стада породи велика біла за родинами надається в таблиці 1.

Таблиця 1

Розподіл свиноматок основного стада породи велика біла за родинами

Групи свиноматок	Родини											Всього	
	Альби	Алле	Беатриса	Блекбері	Волшебниці	Гвоздики	Кийї	Мамліф	Сніжинки	Соя	Тайги		Чорної Птички
Усього пробонітовано свиноматок, голів	13	52	77	24	75	49	49	5	40	47	74	47	552
Питома вага, %	2,4	9,4	13,9	4,3	13,6	8,8	8,8	0,9	7,2	8,5	13,4	8,5	100

Як видно з даних таблиці 1. найбільшу питому вагу в стаді займають родини Волшебниці (13,6%), Беатриса (13,9%) і Тайги (13,4). Розподіл свиноматок основного стада породи ландрас за родинами надається в таблиці 2.

Найбільшу питому вагу в стаді займають родини Аллі (22,8%), Хвеберг (21,7%) та Берти (18,7%), а найменшу питому вагу родини Місе (10%)

Таблиця 2

Розподіл свиноматок основного стада породи ландрас за родинами

Групи свиноматок	Родини										Сума
	Айлін	Аллі	Берти	Боділі	Датсел.	Джос	Міри	Місе	Неари	Хвеберг	
Усього пробонітовано свиноматок, голів	10	45	37	9	34	3	12	2	3	43	198
Питома вага	5,0	22,8	18,7	4,5	17,2	1,5	6,0	1,0	1,5	21,7	100

та родини Джос та Неари (1,5%).

Важливою ознакою продуктивності свиней і найбільш цінною їх біологічною особливістю є багатоплідність, яка характеризується кількістю поросят в опоросі. І чим більше поросят буде одержано від кожної свиноматки за один опорос, тим більше буде вироблено дешевої свинини.

Аналіз багатоплідності свиноматок в розрізі родин різних порід надається в таблиці 3.

Таблиця 3

Аналіз багатоплідності свиноматок в розрізі родин

Порода Велика біла		Порода Ландрас	
Родина	Багатопл, гол	Родина	Багатопл, гол
Альба	9,6±0,1	Айлін	10,9±0,09
Алле	11,1±0,09	Аллі	10,7±0,08
Беатриса	10,2±0,2	Берта	11,1±0,1
Блекбері	10,0±0,1	Боділь	11,2±0,08
Волшебниця	12,0±0,08	Датсел	11,0±0,07
Гвоздика	12,4±0,09	Джос	11,4±0,09
Кийа	12,6±0,1	Міра	10,8±0,1
Мапліф	10,9±0,1	Місе	11,8±0,09
Сніжинка	11,6±0,09	Неара	10,9±0,08
Соя	10,9±0,08	Хвеберг	11,0±0,08
Тайга	11,3±0,07		
Чорна Птичка	10,8±0,1		
В середньому	11,1±0,1		11,18±0,01

Найкращу багатоплідність по породі велика біла мають такі родини: Кийи (12,6), Гвоздики (12,4), та Волшебниці (12,0), а серед породи ландрас: Місе (11,8), Джос (11,4) та Берти (11,1).

Аналіз багатоплідності спарованих свиноматок з кнурами різних ліній надається в таблиці 4.

Таблиця 4

Аналіз багатоплідності спарованих свиноматок з кнурами різних ліній

Порода Велика біла		Порода Ландрас	
Лінія	Багатопл, гол	Лінія	Багатопл, гол
Вайсс	11,2±0,09	Есмер	11,0±0,09
Денні	10,6±0,1	Енорм	11,5±0,1
Роял Турк	10,4±0,07	Овесйон	11,2±0,1
Наполеон	11,4±0,06	Нортон	10,9±0,08
Альба	9,5±0,09		
В середньому	10,58±0,1		11,20±0,09

Дані таблиці 4 свідчать, що найвищу багатоплідність мають свиноматки, які спаровані з кнурами ліній: Наполеона (11,4 гол.) та Вайса (11,2 гол.) по великій білій породі, а по породі ландрас ліній: Енорма (11,5 гол.) та Овесйона (11,2 гол.), а найменшу Альба (9,5 гол.) та лінії Нортон (10,9).

Аналіз поєднаності ліній при чистопородному розведенні у породі ландрас (по багатоплідності свиноматок) надається в таблиці 5.

Таблиця 5

Аналіз поєднаності ліній при чистопородному розведенні у породі ландрас (по багатоплідності свиноматок)

Родина свиноматки	Лінія кнура			
	Есмер	Енорм	Овесйон	Нортон
Аллі	11,1±0,06	12,1±0,09	10,1±0,06	11,0±0,07
Берти	10,1±0,08	11,3±0,1	11,1±0,09	10,4±0,08
Боділь	10,7±0,1	11,3±0,06	11,7±0,08	10,3±0,09
Датсел	10,9±0,07	11,0±0,08	11,3±0,07	11,8±0,06
Джос	11,2±0,09	11,2±0,09	10,1±0,09	10,3±0,1
Міри	12,0±0,08	11,0±0,1	10,7±0,08	11,3±0,08
Місе	10,8±0,09	10,9±0,1	10,4±0,06	11,0±0,04
Неари	10,1±0,1	11,2±0,07	11,0±0,1	11,3±0,07
Хвеберг	11,2±0,07	10,8±0,09	11,4±0,09	11,0±0,06
В середньому	10,8±0,08	11,2±0,1	10,9±0,09	10,9±0,09

Як видно з даних таблиці 5 найкращу поєднуваність відмічено у Міра х Есмера (12,0 гол.), Аллі х Енорма (12,1 гол.) та Датсел х Нортон (11,8 гол.), а найгіршу – Берти х Есмера, Неари х Енорма, Аллі х Овесйона та Джос х Овесйона (10,1 гол.). В цілому при різних варіантах поєднань найвища багатоплідність була у свиноматок, спарованих з кнурами лінії Енорма (11,2 гол.), а найменша по лінії Есмера (10,8 гол.)

Аналіз поєднаності ліній при чистопородному розведенні у породі

велика біла (по багатоплідності свиноматок) надається в таблиці 6.

Таблиця 6

**Аналіз поєднаності ліній при чистопородному розведенні
у породі велика біла (по багатоплідності свиноматок)**

	Вайсса	Роял Турка	Наполеона	Денні	Альба
Альби	10,3±0,07	11,6±0,07	12,0±0,09	11,0±0,1	8,0±0,09
Аллє	11,5±0,08	11,3±0,08	11,0±0,09	8,0±0,09	10,0±0,08
Беатриса	13,0±0,09	12,8±0,09	11,0±0,08	11,0±0,09	10,7±0,08
Блекбері	9,5±0,1	10,9±0,09	13,6±0,09	12,0±0,08	11,2±0,08
Волшебниця	11,4±0,07	11,9±0,08	10,3±0,07	11,7±0,09	12,7±0,09
Гвоздики	9,8±0,06	10,0±0,06	12,0±0,08	12,0±0,09	13,0±0,09
Кийї	10,0±0,09	8,3±0,08	12,0±0,09	14,0±0,08	9,0±0,08
Мапліф	9,0±0,08	10,0±0,09	11,2±0,1	11,5±0,09	8,1±0,08
Сніжинки	9,3±0,07	11,3±0,08	10,8±0,09	11,0±0,08	11,7±0,09
Сої	14,0±0,05	13,0±0,07	11,2±0,08	10,5±0,09	9,5±0,09
Тайги	12,0±0,06	9,8±0,08	12,0±0,09	11,7±0,07	10,0±0,08
Чорної Птички	11,2±0,1	10,0±0,09	12,0±0,09	11,0±0,08	11,0±0,08
В середньому	10,92±0,03	10,91±0,08	11,6±0,09	11,3±0,08	10,41±0,09

Як видно з даних таблиці 6 по породі велика біла найкращу поєднуваність мають Сої х Вайса (14,0 гол.), Кийї х Денні (14,0 гол.) та Блекбері х Наполеона (13,6 гол.), а найгірший Альби (8,0 гол.), Мапліф х Альба (8,1 гол.) та Аллі х Денні (8,6 гол.).

В цілому по породі найвищою була багатоплідність свиноматок всіх родин при поєднанні з кнурами ліній Наполеона (11,6 гол.) та Денні (11,6 гол.), а найнижча з кнурами лінії Альба 10,4 голови.

Висновки

1. В цілому по стаду свиноматки обох порід мають високу багатоплідність 11,1 голови.
2. При вивченні поєднуваності пар при внутрішньопородній селекції було встановлено, що існує значна різниця за багатоплідністю від 8,0 до 14,0 голови.
3. Найбільш вдалим поєднанням ліній і родин слід надавати перевагу при здійсненні підбору.

Література

1. Водяников В.И. Пути повышения воспроизводительной функции свиноматок / В.И. Водяников // Свиноводство. - 2000. -№1.-С. 29-30.
2. Походня Г.С. Продуктивность свиноматок в условиях промышленной технологии/ Г.С. Походня. - Белгород: Изд-во БелГСХА, 2005. - 208 с.
3. Рыбалко В.П. Направление селекционного процесса по совершен-

Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини

ствованню и размножению красной белопопоясной породы мясных свиной / В.П. Рыбалко, В.В. Семенов // Материалы 16-го заседания межвуз. коорд. совета по свиноводству и республ. науч.-произв. конф. «Актуальные проблемы производства свинины в Российской Федерации / пос. Персиановский, Донской ГАУ. - 2007. -С. 38-40.

4. Рыбалко В.П. Генотипы и продуктивность свиной / В.П. Рыбалко. - Киев: Урожай, 1984. - 120 с.

5. Хохлов А.М. Двух- и трехлинейные сочетания их использования в селекции / А.М. Хохлов // Свиноводство, 2006. - № 5. -С. 4-5.

МНОГОПЛОДИЕ СВИНОМАТОК КРУПНОЙ БЕЛОЙ И ЛАНДРАС ПОРОД ПРИ ВНУТРИПОРОДНОЙ СЕЛЕКЦИИ

Данилова Т.Н., к. с.-х. н., доцент,

Герасимов В.И., к. с.-х. н., доцент

Харьковская государственная зооветеринарная академия

Аннотация. Излагаются результаты исследований по многоплодию свиноматок разных семейств крупной белой и ландрас пород, а также влияние хряков-производителей разных линий, указанных пород на многоплодие свиноматок при внутривидовой селекции в условиях промышленного комплекса.

Ключевые слова: свиноматка, хряк, семейство, линия, многоплодие, продуктивность, сочетаемость.

MULTIPLE BIRTH OF LARGE WHITE AND LANDRAS BREED SOWS AT INTRABRED SELECTION

Danilova T.N., Cand. of Agr. Sci., reader,

Gerasimov V.I., Cand. of Agr. Sci., reader

Kharkov state zooveterinary academy

Summary. The results of the investigations on the polifecundity of sows of different families of Large White and Landrace breeds and also the influence of the service boars of different lines of the above breeds on the polifecundity of sows at intrabred selections under the conditions of industrial complex have been presented in the article.

Key words: sow, boars, family, line, polifecundity, productivity, combination ability.
